

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

© 2017 by Editura POLIROM

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Coperta – concept & art director: Alexandru Done

Foto copertă și foto autor: Dan Samoilă © Red Carpet Studio

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1,

et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

DONE, ALEXANDRU

Downshifting / Alexandru Done. – Iași: Polirom, 2017

ISBN print: 978-973-46-6777-2

ISBN ePub: 978-973-46-6798-7

ISBN PDF: 978-973-46-6799-4

821.135.1

Printed in ROMANIA

Alexandru Done

DOWN SHIFTING

•ROMAN•

POLIROM

2017

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

9000 8186918

DOWN

SHITTING

DOWN

Aceasta este o operă de ficțiune. Orice asemănare cu persoane sau situații reale este pur întâmplătoare.

PARTEA ÎNTÂI

Era spre două noaptea și mă întorceam de la un concert unde, vreme de câteva ore bune, urechile-mi sângeraseră sub asediul unor hoarde de celine, timpane, măturici, clape, chitare, saxofoane, trompete și contrabasuri. Trebuie să recunosc că m-am născut cu o antipatie profundă față de jazz și cred că așa voi muri. Bianca însă îl adoră, dar cumva în afara muzicii, din care nu înțelege mare lucru. Pentru a-mi lecuî nepuțința stânjenitoare, de la o vreme se hotărâse să mă supună unei adevărate terapii din banduri și nume celebre în fața cărora timpanul meu se încăpățâna însă în aceeași rezistență pizmașă. Concertul se terminase târziu, după o serie interminabilă de bisuri care îmi epuizaseră până și ultimele resurse de răbdare. Dar, slavă Domnului, se terminase și iată-mă în sfârșit în taxi, cu timpanele înfundate și gândurile pulverizate în aburii de alcool, alături de iubita mea, care încerca să reproducă cât mai fidel câte ceva din celinele și măturicile cu care bateristul bandului ne executase fără milă, mai bine de două ore. Odată suiți în mașină, taximetriful, un ins burduhănos cu ceafă rozalie, ne-a aruncat un fel de uitătură pe sub rogojinile pleoapelor și ne-a cerut adresa aproape răstit. Când a aflat că e vorba doar de o cursă scurtă, de câțiva kilometri, a lovit nervos cu podul palmei în volan, a învârtit cheia în contact și a demarat în trombă,

proiectându-ne pe amândoi direct în spătarul banchetei. Tot drumul a forjat motorul ca la raliu, luând virajele pe două roți, până când, într-un sfârșit, frânele au scârțâit și mașina s-a oprit mușcând buza trotuarului. De la atâtea zdruccinături și smucituri, aburii alcoolului aproape că se risipiseră, iar urechile mi se desfunderseră, în schimb eram un car de nervi. Am verificat suma pe aparat, i-am întins nervos o bancnotă mare, singura pe care o mai aveam la mine, hotărât să aștept restul până la ultimul sfanț.

— N-am schimbat, dă-mi bani ficși, mi-a aruncat în silă peste scaun.

Tonul era de sictir, un fel de „du-te-n mă-ta!”. I-am cerut să meargă să schimbe, era treaba lui să dea rest. Mă mai luase și la „per tu“, ceea ce mă scotea și mai tare din pepeni. În cap, unde începeau iar să-mi zbârnâie saxofoane și să-mi fâsâie cinele, grosolănia asta explodase ca un cocktail Molotov și repede, lucrurile dege-nerau. Eu amenințam că-l reclam, iar el îmi răspundea cu înjurături. Cred că n-ar mai fi fost mult și ne-am fi încăierat, dacă Bianca, scotocind prin geantă, n-ar fi găsit banii potriviți și nu m-ar fi împins din mașină. Cu toate astea, tipul nu se lăsa, coborâse geamul și continua să urle. La rândul meu, îi răspundeam, ne făceam semne și ne arătam pumnii. Bianca a izbutit cu greu să mă tragă până în scara blocului și să închidă ușa după noi.

— Ești nebun? Ce te-a apucat? m-a întrebat speriată.

— Ce vrei să spui? N-ai văzut cum m-a luat?

— Trebuia să-l lași în pace! Nu vezi ce scandal a ieșit? Ah, jur că-i urăsc pe toți taximetriștii! Taximetriștii și chelnerii! Sunt toți niște bestii!

Ce e drept, nici eu nu-i simpatizam prea tare, doar că nu-mi ieșise vreodată o sinteză atât de curată, o juxtapunere profesional-emoțională atât de riguroasă, limpede și precisă. Liftul urca etaj cu etaj, iar eu îmi

imaginam o luptă între fatalitate și destin, între forțele binelui și ale răului pogorâte în taxiuri și restaurante, făcând ca o simplă cursă sau o banală comandă să se transforme într-o confruntare cu miză abisală. Din păcate însă, binele demonstra de cele mai multe ori un racord destul de precar la realitățile zilei, pierzând constant la aparatul de taxat și la nota de plată. Nici la capitoul persuasiune nu puncta prea convingător. „Binele activ“ îmbrăca forme intermediare și incomplete, și asta pentru că nu-și rafinase tehnica scuipatului printre dinți și nici n-avea exercițiul înjurăturilor de mamă. Liftul a oprit și am hotărât să reiau chiar a doua zi tema, în drumul meu spre birou, un interval de lucru cu mine însumi, de reflecție asupra cărților pe care le citeam, asupra micilor idei pe care le desprindeam din întâmplările vieții ori asupra schemei lui Radu Racovian, mentorul meu în 6 din 49.

Dintre toate, aș vrea să mă opresc puțin chiar asupra lui Racovian, fost vecin, fost inginer, burlac de-o viață, băutor și suporter înfocat. Bucătăria lui era în oglindă cu cea a părinților mei, între ele măsurându-se doar golul curții interioare. Inginerul își petrecuse ultimii lui ani între șpriț și cafea, partidele de șah din incinta complexului de blocuri, meciurile de pe stadion și paharele rase, atacate după știrile sportive. În lume era o fire rece, distantă și neprietenoasă, iar de câte ori întâlnea vreun colocatar, scuipa dezgustat și executa stânga-mprejur, clănțănind din proteza dentară. Asta, când era treaz. Băut, devenea locvace și exploziv. Băutura îi dezinhiba simțurile, îi dezmoțea corzile vocale, îi spiritualiza stomacul și-i intermedia legături cu lumi sublimă, imateriale și pure. Seară de seară, își instala cartierul general în bucătărie, trăgea o sticlă de votcă din frigider și turna egal în două pahare – contextul vestitelor lui colocvii.

Câteva înghițituri și deveneam martorii unui delir dens și compact îmbibat în aburi de alcool și învăluit în fum de țigară. Subiectul lui de suflet eram chiar noi, vecinii, pe care seară de seară ne trecea prin sita alcoolului. Ne ataca organizat, fără să încurce scările, etajele, familiile sau apartamentele. Ridica, închina, ne arunca în malaxorul gurii lui păcătoase și ne măcina fără milă. Odată beat, devenea colorat și paranoic. Delirul prindea nerv și toate excursurile începeau cu un moment de sinceritate. „Sunt beat!“ Un fel de *ars babica*, un strigăt care aduna nori și stârnea furtună. Apoi exploda, se certa cu sine, se lua cu dușmani invizibili, blestema dracii ori amenința în eter. Pe urmă, marile teme ale existenței: nașterea, căsătoria și moartea vecinilor. Ne condamna pe toți la chinurile iadului, ne rostogolea numele în cazanul smolit al gurii lui păcătoase, trimitea cohorte și ne îneca în alcool. Urmău amplele expuneri asupra administrării blocului. O lua cu detalii tehnice, vizând proasta copertare a terasei (lucrase mai bine de 30 de ani ca inginer de hidroinstalații la una dintre uzinele din oraș), pe urmă cu iluminatul nesatisfăcător al boxelor, cu spațiile verzi lăsate în paragină sau costurile exagerate pentru întreținerea liftului. Cu cât numărul paharelor creștea, cu atât se lărgea și paleta subiectelor. Politica o aborda lătrat, despre femei urla cu înflăcărare de adolescent, despre foștii colegi de uzină se exprima scârbit, iar partenerilor de șah din părculeț le dădea cu tifla. Pe lângă votcă, mai avea două mari slăbiciuni. Steaua București și jocul de loterie. În legătură cu cea de-a doua, se zvonea că ar fi dibuit schema pentru potul cel mare. Drept mărturie stătea chiar Aro-ul negru pe care în vara lui '88 îl coborâse de pe o platformă mobilă în parcare din fața blocului. Abia dacă apucașerăm să-l vedem cei câțiva care ne aflam din întâmplare

acolo, că și trăsesse peste el o prelată sub care avea să-l și îngroape pentru totdeauna. Seara, blocul ciulise urechile. Trebuia să scape ceva și despre mașină. Însă, spre dezamăgirea tuturor, peste pervazuri se rostogoliseră aceleași isterii despre sâniile Martineascăi de la patru, pe care îi corobora cu eternele fraude ale administratorului. Recitalul se încheiase ca de fiecare dată fix la miezul nopții când, sprijinit de masă, răcnise ca de-obicei imnul echipei.

Pentru ce amintesc de inginer? Pentru că, într-un anumit context, el a fost cel care mi-a trezit interesul pentru 6 din 49. Bătrân și ros de ciroză, înainte să își dea ultima suflare, reușise să mâzgălească pe o jumătate de coală ministerială un fel de testament bizar, singurul, de altfel, consemnat. Când a simțit că viața a început să se scurgă din el, a cerut, ca ultimă dorință și gest de reconciliere, ca, după ce avea să-și dea obștescul sfârșit, fițuica să fie prinsă sub geamul avizierului de la parter vreme de fix cinci minute, apoi scoasă și arsă jos, la administrație. Cererea fusese supusă votului comitetului de bloc și aprobată în unanimitate, ceea ce făcuse ca – așa cum își dorise – fițuica să fie repede țintuită în pluta avizierului. Într-o secundă, în fața tabloului s-a produs o îmbulzeală de nedescris – locatarii se îmbrânceau, împingeau, își dădeau coate și se călcau pe picioare, lăsând deoparte insultele și calomniile pe care inginerul le proferase ani de-a rândul din amvonul bucătăriei. După exact cinci minute, administratorul a ridicat ochii dintr-un cronometru sportiv, s-a încruntat, a strecurat solemn două degete între buze, a fluierat ascuțit, și-a făcut loc prin mulțime, a desfăcut lacătul, a desprins hârtia și a dispărut la subsol. Aflat, din întâmplare, în trecere, tata s-a numărat printre pușinii care au reușit s-o copieze cap-coadă. Ajuns sus, a mârâit printre dinți: „La jocurile de noroc nu se câștigă decât cu noroc!“.

După care, a adăugat mai mult pentru sine „Totuși, nu poți să știi niciodată...”.

I-am cerut și eu biletul și l-am copiat pe prima filă a unui caiet dictando. Abia împlinisem 15 ani și începeam să joc la 6 din 49. Cu timpul însă, aveam să înțeleg singurul lucru pe care inginerul îl lăsase să-i scape peste buza ferestrei: „Șase din patruzeci și nouă e artă de bătrânețe, bă, tâmpiților!”. Și, da, eram primul care putea să mărturisească cu mâna pe inimă că așa și era, și asta pentru că, de ani buni, biletele mele umpleau coșul de gunoi. Dacă mai luam în calcul și cu stadiul în care se afla eșafodajul construcției mele numerologice, extrasă din schema inginerului, lucrurile stăteau și nu stăteau bine. Se făceau aproape 20 de ani de când jucam, ani în care descoperisem sau mai degrabă îmi fuseseră revelate cinci dintre cele șase numere. Primul dintre ele era chiar numărul apartamentului inginerului, pe al doilea îl găsisem încrustat în carnea înghețată a unui tacâm de pui, al treilea îmi ieșise de vreo 15 ori la rând și mi-l asumasem ca pe un fel de cheie de boltă, pe al patrulea mi-l scrijelise Paradigma, pisica mea și a Biancăi, pe rama patului, iar al cincilea îmi apăruse într-o dimineață în aburul oglinzii. Numai ultimul, cel de-al șaselea, se lăsa așteptat și, până în ziua în care aveam să dau în sfârșit și de el pentru a încheia seria, mă vedeam nevoit să completez bilete cu combinații aleatorii, iar asta doar pentru a mă menține cât de cât în formă. Așa că, în fiecare duminică, ora extragerii mă găsea lipit de televizor cu aceeași șampanie Zarea nedesfăcută în mână, care în timp ajunsese să se transforme în băutură de colecție. Cam în stadiul ăsta mă cunoscuse Bianca. Și ea completa uneori bilete, dar prefera să-și aleagă numerele în funcție de anii de condamnare pe care instanțele le hotărau în procesele în care pleda.

Gerul de februarie pusese stăpânire pe oraș. Din cer curgea o perdea deasă de fulgi mari și pufoși. Așa că, sâmbătă dis-de-dimineață, ne fixam schiurile pe portbagajul Fordului meu și porneam spre Sinaia. Bianca purta o salopetă roșie mulată, cu genunchiere carmin. De fiecare dată când o îmbrăca, realizam cât sunt de norocos. Și nu mi-o spuneam doar eu. În felul lui, taică-miu mi-o confirmase și el. În urmă cu patru ani, când o cunoscuse, mă fixase perplex. Când se întâmplase să ne intersectăm în ușa bucătăriei, ținuse să mă avertizeze că „întesc prea sus”. Îi cerusem să fie ceva mai lămuritor, dar se eschivase bombănind doar un „las’ că știi tu ce vreau să spun!”. După el, logica cuplului avea datoria să se orienteze, înainte de toate, după rațiuni de bun-simț, iar însoțirea mea cu fata asta se sustrăgea întru totul criteriului. Cu Dana, fosta mea soție, mă găsisem însă cât se poate de compatibil și nu reușise niciodată să înțeleagă de ce ne-am despărțit.

Pe pârție am luat telescaunul. Când am ajuns aproape de jumătatea traseului, dintr-odată cablurile s-au oprit scârțâind și am rămas suspendați aproape de un stâlp de susținere. Nu știu de ce, dar, în ce mă privește, situațiile incerte vin întotdeauna să declanșeze bilanțuri existențiale. Cine știe, poate e vorba despre un fel de desprindere de ritmul cotidian, despre o înghețare temporară a cursului vieții ce are darul să atragă o întreagă cavalcadă de concluzii. Atârnăm amândoi deasupra pârției, cu picioarele înfipite în două perechi de schiuri cu vârfuri ușor arcuite, un fel de conduri orientali din gumă de mestecat întinși și înghețați pe orizontală. În mâini strângeam, fiecare, câte o pereche de bețe. Ne legănam ușor. Cablurile scârțâiau. Bianca avea obraji roșii și, din când în când, își acoperea bărbia cu un

fular albastru din lână. Avea fobia înălțimilor și se simțea în pericol.

— Știi, poate că până la urmă n-ar fi chiar așa o nebunie să intru în politică, am auzit-o aproape șoptit, de sub fular.

Așadar, ideea lui Johnny prinsese. Instinctul lui de animal de pradă obsedat de câștig se înfiletase ușor pe firea ei ambițioasă și repede politica se transformase pentru ea într-o temă predilectă. Urmărea talk-show-uri, citea ziarele, asculta știrile, se informa în legătură cu ultimele evoluții de pe scena politică, se documenta, se punea la punct cu istoria partidelor politice și alterna screensavere cu marile figuri ale Partidului Liberal. Toată frenezia asta mi-o datora mie. Eu, la rândul meu, i-o datoram lui Johnny, pentru că de la el pornise totul, el venise cu ideea. Bianca i-o livrase lui taică-su, distinsul profesor universitar, ca fiind a ei, profesorul îi aruncase într-o zi o nadă senatorului Bujor, vecinul de la doi, pretinzând că e a lui, iar Bujor trăsesese repede niște sfori la organizația de sector, unde Bianca fusese imediat împinsă pe o mică funcție, așa că la câteva săptămâni după ce Johnny îmi aruncase chestia, în Los Americanos apărea fluturând un carnețel albastru cu coperte cartonate, ștanțat cu sigla partidului. Asta însemna că imaginarul ei intrase deja în etapa *zoon politikon*. Cam tot așa se întâmplase și cu *zoon fortunatum* sau *zoon gambling*, când, vreme de câteva săptămâni bune, bătușerăm împreună cazinourile orașului pierzând sume usturătoare, ceea ce o făcuse să decreteze cazinourile „spelunci pentru curve și pești“, amenințând cu un teribil proces menit să le demaște șarlataniile și trucurile.

Viețile noastre se împleteau într-un organism bicefal, un fel de ectoplasmă care ajunsese să-și întindă membrana

peste întregul oraș. Prima oară când pusesem piciorul în Capitală (se întâmpla în urmă cu aproape 30 de ani), trăisem sentimentul unei adevărate călătorii intergalactice. Însă acum, după atâta vreme, Bucureștiul îmi părea un oraș dezarticulat, care ascunde o lume pulsatilă. Îmi amintesc că, atunci când Travis numise Bucureștiul „a sort of psychedelic city“, pufnisem circumspect. Travis era irlandez, crescut printre atentate-capcană, grenade lacrimogene, lupte de stradă și activiști IRA. În dreapta, Bianca agita ultimele picături dintr-un Caipirinha. Era felul ei de a mă dezaproba prin gesturi mici, deopotrivă discrete și ostentative. Ea iubea Bucureștiul. Un sentiment necondiționat, manifest și filial pentru locul în care se născuse și pe care se simțea datorare să-l apere. Ne găseam tot în Los Americanos, un pub pe care obișnuiam să-l frecventăm pentru atmosferă, pentru jocul de *darts*, mobilierul retro, muzica anilor '70-'80, luminația discretă, rafturile cu volume false și candelabrele mari, tip ancoră. Cu timpul, mă împrietenisem și cu Johnny, patronul, un tip la vreo 50 de ani, cu o barbă gălbuie, țepoasă și doi ochi verzi, pătrunzători, de pirat domesticit și retras pe uscat. În seara aia, în afară de mine, de Bianca și de Travis, se mai găseau la masă Adela și iubitul ei, Geo (Adela era chiromant și astrolog și ținea o rubrică de mare succes într-o revistă de științe paranormale), Irene, cu un expat, Ovidiu și Sorina. Sorina era o colegă de birou a Biancăi, iar Ovidiu o cucerire recentă, jurnalist la un cotidian și în timpul liber scenarist. Avea deja trei ecranizări la activ și era în căutarea unui subiect nou. Chiar în stânga mea se așezase Kapak, artist vizual, vărul Biancăi, și mă bombardă cu informații legate de noile lui proiecte. Îmi proptise telefonul în față și-mi rula poză după poză de la vernisajul ultimei lui expoziții

unde, de-a lungul pereților unei săli goale, înșirase vreo două duzini de perii de WC.

— Instalația s-a intitulat „Eco inside” și a fost un mare succes, îmi explica. Am pornit de la ideea că ar trebui să ne curățăm măcar din când în când, pentru că, de fapt, pe dinăuntru suntem plini de lături. Am de gând să o itinerez în spații neconvenționale, la metrou, în gară sau prin aeroporturi, și asta pentru că în galerii vezi aceleași fețe.

La masă, discuția alunecase pe nesimțite spre film, iar Ovidiu, iubitul Sorinei, povestea întâmplări amuzante de la filmări. Seara era agreabilă, se comanda halbă după halbă, iar alcoolul începea, încet, să ne împresoare. Sigur pe el și foarte prezent, cu un braț petrecut peste mijlocul Sorinei, Ovidiu trăgea fum după fum și sărea din poveste-n poveste. Din când în când, avea grijă să strecoare numele câte unui actor sau regizor cunoscut cu care lăsa să se înțeleagă că ar fi în relații strânse.

La un moment dat Bianca, bine amestecată de alcool, a început să vorbească despre romanul meu la care, bineînțeles, se considera coautoare.

Odată ajunși acasă, am răbufnit.

— Ce ți-a venit să spui despre roman?

— Nu știu, așa mi-a venit... totuși, ai văzut, a făcut impresie. La un moment dat, tipul ăla, Ovidiu, a spus chiar ceva, cum că s-ar preta foarte bine chiar pentru un scenariu de film.

S-a întins pe canapea, ridicând un picior ca într-o mișcare de cabaret.

— Știi că te iubesc?

Într-adevăr, Bianca mă iubea, fusese atrasă de mine din prima clipă. Văzuse „ceva aparte”, „ceva al meu”. Așa că foarte curând începea să-și uite parfumurile și rujurile pe etajera din baie. Era felul ei de a-mi spune

că mă dorea, dar nu pentru lucrurile pe care le aveam în comun, cum greșit fusesem tentat să cred la început, ci tocmai pentru cele care ne despărțeau. Starea asta de fapt era cu totul nouă, și asta pentru că, până s-o întâlnesc pe ea, viața îmi distribuise mai mult *alter ego*-uri. Dana, fosta mea soție, e cel mai bun exemplu. Vreme de mai bine de trei ani, am împărțit cu ea același pat, aceleași idei, aceleași tabieturi și aceleași sticle de gin și tonic până în ziua în care le-am dat gata pe toate și am ajuns la divorț. Acum, simpla idee de „altceva” dobânda un caracter inedit și reconfortant. Bianca își făcuse intrarea în viața mea ca un meteorit, ca o rachetă cu propulsie. Până la ea, felul meu de a mă îndrăgosti fusese unul mai degrabă procedural, eșalonat și metodic. O mecanică bine articulată și precisă mă împingea, treaptă cu treaptă, pe scara emoțiilor. Obişnuiam să parcurg un sistem cu o logică și cu o traiectorie cărora le urmăream evoluția de undeva de deasupra, din corpul eteric. Dacă simțeam totuși că trăirile încep să se decalibreze, coboram să le reaşez. Cu Bianca însă, controlul ăsta se făcuse praf chiar din prima clipă și în locul lui se instalase haosul. Era ca și cum aş fi fost subiectul unei ședințe de acupunctură în care buricele degetelor, ceafa, creștetul, călcâiele și tălpile îmi erau străpunse cu mii de ace. Era clar, avocata pe care abia o cunoscusem cu ocazia procesului meu de divorț îmi și trăgea covorul de sub picioare! Taioarele cambrate, ciorapii negri, părul bogat, ochii migdalați, buzele proaspete, tenul ușor întunecat se transformaseră toate în obiectul unei investigații fără precedent. Mă simțeam zdrobit sub șenile de tanc, aruncat din avion și târât pe cioburi de sticlă.

Serile noastre începeau cu noi-unde-ieșim-în-seara-asta, pentru a se încheia cu adevărate *bed diving*-uri pe canapeaua mea extensibilă. Sub torsiunile trupurilor,

arcurile scârțâiau, salteaua aluneca, lemnul trosnea, prinderile se descleiau, șuruburile slăbeau și canapeaua suferea ca o locomotivă pufăind înecat cu motorul la un pas să cedeze.

Așa că nu mi s-a părut neobișnuit când, într-una din zile, m-am văzut împins pe ușa unuia dintre cei mai mari retaileri de mobilă.

— Uite, ce zici de asta? mi-a arătat un pat uriaș, un fel de șalupă trasă la mal.

Seara stăteam deja întinși în patul/șalupa/carul alegoric, cu ochii ținuiți în ecranul televizorului pe TCM, unde John Wayne se străduia să-și ascundă burta într-unul dintre ultimele lui filme.

Spre deosebire de Bianca, care avea cu chirie o locuință în celălalt capăt al orașului (la care, de altfel, avea să renunțe), eu ocupam singura garsonieră dintr-un bloc interbelic cu cinci etaje, situat pe o străduță cu castani, undeva foarte aproape de Cișmigiu. Proprietar era un bătrânel ciudat, care purta întotdeauna același halat argintiu, cu revere tocite și plin de decorații de război, luate la preț de nimic de prin târgurile de vechituri. În afara garsonierei, mai deținea un apartament, cu două etaje mai jos, în care și locuia. Când m-am dus să văd garsoniera, printre chestiuni referitoare la plata pentru întreținere, apă curentă, căldură, electricitate și alte utilități, a avut inspirația să-mi strecoare și o informație de culise care, până la urmă, s-a dovedit a cântări hotărâtor. După ce m-a măsurat bine din cap până-n picioare, mi-a șoptit că, pentru o scurtă perioadă, garsoniera ar fi fost ocupată de însuși Mircea Eliade, imediat după întoarcerea lui din India. Bineînțeles, am zâmbit sceptic. Întâmplarea făcea să fiu bine familiarizat cu biografia lui Eliade, în primul rând pentru că sunt născut în aceeași zi cu el și în al doilea rând pentru că,

adolescent fiind, încercasem și eu, ca mulți din generația mea, o adevărată fascinație pentru el. Bătrânul, Zamfir pe numele lui, s-a zburlit jignit, a bătut militărește din picior și, fluturând poalele halatului, a zbughit-o, fără vreo explicație, pe scări. Curând, se întorcea gâfâind și îmi împingea sub nas o fotografie sepia prinsă într-o ramă lată, protejată de un geam gros.

— Ia uite, domnu', aici! și-a lipit degetul de portretul unui bărbat tânăr, cu ochelari rotunzi cu rame din baga, o pereche de pantaloni din stofă groasă și o cămașă albă fără guler cu mânecile suflecate până la jumătatea antebrațului. Dacă nu e asta Eliade, nici eu nu sunt veteran de război!

După care, și-a mutat degetul pe celălalt portret.

— Și asta e tata, Dumnezeu să-l odihnească! Poză din '40, făcută chiar aici jos, în Cișmigiu.

Fotografia înfățișa doi bărbați, unul în jur de douăzeci și ceva de ani, celălalt mai în vârstă, pe o bancă în parc, amândoi strângând între degete câte un chiștoc și zâmbind parcă puțin stânjeniți. Ce-i drept, tânărul aducea izbitor cu Eliade. Recunoșteam ochelarii, trăsăturile, tunsoarea, fruntea înaltă și ținuta de o fermitate distinsă. Poza putea fi autentică, așa cum la fel de bine putea fi doar un *fake* în Photoshop. Prin minte mi-a vâjâit un întreg scenariu. Cine știe, poate că de fapt bătrânul deținea o întregă panoplie de trucaje fotografice adaptate unor posibile tipologii de chiriași: de exemplu, pentru un tip cu mușchi ar fi putut foarte bine să clameze că prin garsonieră trecuse Arnold Schwarzenegger într-o vizită incognito prin București, pentru o studentă la medicină veterinară avea să-l scoată pe Grigore Antipa, iar pentru un șofer de tir, pe Ayrton Senna, fiecare dintre ei imortalizat alături ori de el, ori de taică-su pe o bancă, în Cișmigiu. Mie hotărâse să mi-l livreze pe Eliade, dar

asta numai după ce mă iscodise încercând să afle cu ce mă ocupam. *Copywriter* îi sunase neclar, îmi dădusem ușor seama de asta din privirea nelămurită pe care mi-o aruncase pe sub sprâncenele pieptănate în sus. Așa că până la urmă apelase la intuiție, hotărând că eram un fel de tehnoeditor sau ceva pe-acolo, și, după o trecere rapidă în revistă a întregului arsenal, conchise că poza cu numărul trei, adică Eliade, s-ar putea potrivi cel mai bine profilului meu psihologic. Și, într-un fel, nici nu greșea. Ideea că ar fi fost totuși ceva șanse, fie și foarte mici, ca Eliade să fi trecut prin garsonieră, deschidea o serie cu totul nesperată de posibilități. Am început să măsoar camera cu pași mari, făcându-mi socoteala: Cișmigiul ca loc de întâlnire, o scurtă plimbare, o conversație pe o bancă, apoi, pe nesimțite, garsoniera, mit, Eliade, cultură, câteva pahare de Chardonnay și... *fade out*. Toate astea, în compania unei lungi serii de blonde, brunete, roșcate și șatene care aveau să confînțească întoarcerea mea definitivă la obiceiurile vieții de burlac, pentru că, proaspăt divorțat, eram foarte hotărât să reiau lucrurile de unde le lăsasem înainte să mă însor. Dacă închiriam (și dintr-odată devenisem foarte interesat să o fac), Eliade ar fi putut să devină piesa de rezistență în arsenalul meu de seducție, și asta pentru că avea mit, aură, magnetism. Cu un pic de atenție pentru atmosferă și decor, mi-ar fi fost destul de ușor să atac un spectru larg de victime, începând cu directoare de marketing și terminând cu doctorande în literatură comparată. „Pe Eliade asta l-am găsit întotdeauna un tip foarte sexy!“, mi-o aruncase în nu știu ce context o colegă. Deci, aveam și confirmarea sexului opus. În consecință, am hotărât să trec peste robinetele cam ruginite, camera puțin cam mică și parchetul cam zgâriat, contabilizându-le pe toate la pierderi controlate.

În timp ce eu mă învârteam prin cameră făcând pe nehotărâtul, bătrânul îmi arunca priviri gangsterești. Mă simțise, eram genul ăla de fraier sensibil la păcăleli culturale, poate chiar cu ceva ambiții, adică, ce mai!, bun de jumulit. Încă puțin și-i picam în plasă. Am riscat și am întrebat de preț. Mi-a azvârlit o sumă jignitoare. M-am indignat, și-a aruncat mâinile în aer jurând că e puțin, i-am făcut o contraofertă, ne-am tocmit, a mai lăsat, ca într-un sfârșit să batem palma amândoi mulțumiți. El, pentru că reușise să-mi smulgă mai mult decât sperase, eu, pentru că închiriam o garsonieră, un mit și-o poveste. Numai că, așa cum se întâmplă de cele mai multe ori, planurile s-au încurcat mult mai curând decât m-aș fi așteptat.

Avocat? Nu cunoșteam niciun avocat. Și totuși aveam nevoie de un avocat. Altfel, nu se putea divorța. Chiar dacă eu și Dana căzuserăm de acord în privința condițiilor, se cerea totuși să fim reprezentați în instanță. Justiția era oarbă. Independența costa scump și asta pentru că nimeni nu o vedea cu ochi buni. Mai ales tribunalele. Divorțul însemna entropie, haos, derapaj, evadare, fugă de la locul accidentului, ruperea lanțului trofic. Așa că, silit de împrejurări, am început să caut un avocat bun, deși procesul era unul banal – eu și Dana nu aveam mai nimic de împărțit. Până la urmă, așa e și în filme. Un bărbat matur în pragul divorțului formează numărul unui prieten și întreabă dacă știe „un avocat bun“. După mai multe apeluri, notam în agendă numărul Biancăi Mavrodin, recomandată drept o tânără avocată de succes. A doua zi, ne întâlneam deja într-una dintre cafenelele din Centrul Vechi și semnăm contractul de reprezentare pentru ca seara să ne aruncăm înlănțuiți pe canapeaua mea extensibilă. Cum mă așteptasem,